

VEEBRUAR
ARMASTUSE VAJADUS
Asenduskodud ja kasupered

Eesmärk: Laps oskab olla tänulik kõige selle eest, mida omab ning tuua esile tähtsaima: suhted, mitte asjad. Jumala jaoks on kõik inimesed väärtuslikud ja Tema silm on kõikide üle.

Kuldsalm: "Kas naine unustab oma lapsukese ega halasta oma ihuvilja peale? Ja kui nad ka unustaksid, ei unusta mina sind mitte." (Jesaja 49:15)

Piibli kirjakoht: Matteuse 18:12-14

Tunni kava:

- Sissejuhatav tegevus: toolimäng
- Laul: Isa, sinu armastus
(sõnad: *Isa.pps*; viis: CD "Armastus imehea" nr 21)
- Sissejuhatav jutt: Lugu Mannist (Postimehe artikkel)
(slaidid 1-2)
- Kirjakoha õppimine: Jesaja 49:15
(slaidid 3-4)
- Töö paarides
- Laul: Õnnelikud lapsed
(sõnad: *Lapsed.pps*; viis: *Vaimulikud laulud*)
- Piiblisõnum: Tähendamisõna kadunud lambast Mt 18:12-14
(slaidid 6-7)
- Laul kuulamiseks: Crux "Killuke maailmast"
(slaid nr 8, video youtubest: http://www.youtube.com/watch?v=jr_NBNAI1xc)
- Kodune ülesanne: kus asub minu lähim lastekodu?
- Joonistusvõistlus „Mina hoolin...” 2012
- Laul: On kogu maailm Tema käes
(sõnad: *Maailm.pps*; fonogramm: *Maailm.mp3*)
- Meisterdamine: mosaiik kaart sõbrale/tuttavale saatmiseks
- Mäng: Mäluproov/ Kadunud laps
- Lõpupalve

Tunni käik:

1. Toolimäng

Toolid on ringis näoga väljapoole. Toole jätkub kõigile. Kõik on oodatud ja neil on oma koht.

Muusika hakkab mängima ja lapsed liiguvad. Muusika seiskudes peab leidma igaüks endale koha. Seejärel hakkame toole ühevõrra ära võtma. Sa langed mängust välja...

Isegi siis kui meie kaotame, on keegi, kes meid märkab ja just sel hetkel meie elust hoolib. Kes? Jumal näeb igat hetke ja igat last siin maailmas.

2. Laul: Isa, sinu armastus

(sõnad: Isa.pps; viis: CD "Armastus imehea" nr 21,
<http://www.eknk.ee/journal.php?sxEntryID=163>)

3. Sissejuhatav jutt: Lugu Mannist, kes leidis kodu

Slaid nr 1, 2

<http://www.postimees.ee/117086/pidu-lastekodus-haige-laps-leidis-vanemad/>

Pidu lastekodus – haige laps leidis vanemad (Dagne Hanschmidt 09.05.2009)

«Kas sa tulid MULLE külla?» Viieaastane Mann jookseb patside lehvides uksele vastu, võtab tulijal käest kinni ja hüppab rõõmust. Mann ootab kogu aeg külalisi, «oma külalisi», nagu ta ütleb.

Kuigi Mann ise veel seda ei tea, ootab teda varsti suur üllatus. Kaks päeva tagasi sai Tartu väikelastekodu Käopesa juhataja Tiiu Reek kogu majarahvast rõõmustava teate: Mann leidis endale vanemad.

Üks välismaa abielupaar jõudis lõpuks otsusele, et just see armas, rõõmus ja rahutu plikatirts on laps, kellele nad tahavad armastust ja kodu pakkuda. Kuigi tüdrukul on kaasasündinud tervisehäda, on see kontrolli all ning tulevasi vanemaid ei hirmuta. Juba paari nädala pärast peaks kõik jooned olema – paberid korras, kohtus käidud, ning sõit võib alata.

Mann saab sellest teada alles vahetult enne ärasõitu. «Ükskord me tegime selle vea, et ütlesime varem.» Juhataja ohkab seda meenutades. «Kui lapsele öelda, et sulle on leitud vanemad, läheb ta täiesti endast välja. Olid meil ükskord õde-venda, keda tahtis lapsendada pere Ameerikast. Kuid kui nad lastele järele tulema pidid, juhtus midagi lennukipiletitega ja tol päeval nad ei jõudnudki.»

Emast ei tea midagi

Õde-venda ei söönud ega joonud, seisid lihtsalt ukse juures ja ootasid. Lõpuks uued vanemad ikkagi tulid, kuid lapsed said viivitusest tõsise vapustuse. Ema ja päris oma kodu puudutavad teemad on lastekodus küll alati vaikselt õhus, kuid enamasti väga aktuaalselt pinnale ei kerki.

Igapäevategemised nõuavad oma osa ja õnneks on väike laps loomult muretu. Paljudele Käopesa kasvandikele on ema midagi üsna abstraktset, sest lastekodusse sattusid nad juba imikuna. Lisaks on valdav osa Käopesa ligi 60 kasvandikust erivajadustega, vaimse ja füüsilise puudega.

Ega Manngi ilmselt täpselt tea, mida ta «oma külalistelt» ootab ja loodab. Et olemas on ema ja päris kodu, jõudis talle kohale tõenäoliselt alles lasteaias, suheldes mudilastega tavalistest peredest. Pärast seda on juhtunud, et Mann palub õhtul koju mineval kasvatajal end kaasa võtta.

Lasteaed õpetas

Ilmselt on mingi keeruline mõte tema peas siiski pesa teinud. «Mulle ei meeldi lastekodus olla,» ütleb Mann usalduslikult, kui on külalise, kolm mängukaaslast ja kasvataja oma magamistuppa viinud. Veel enne, kui keegi temalt midagi küsidagi on jõudnud.

Kasvataja Taivi Kõiv kergitab kulmu: «Kus sa siis olla tahaks?» «Sinuga koos,» teatab Mann kasvatajale pärast väikest järelemõtlemist. Kasvataja Taivi nendib hiljem, et Manni esimene avaldus üllatas. Tüdruk pole kunagi varem teatanud, et talle ei meeldi lastekodus. Elurõõmus laps naudib iga päeva.

«Üldiselt on nende kurbus ema puudumise üle pinnapealne,» märgib kaheksa aastat kasvatajana töötanud vanempedagoog. «Kui see esile kerkib, on see hetkeemotsioon, mitte sügav tunne.»

Lasteaias on Mann õppinud ka ühe eluks vajaliku mängu, mida õpetab nüüd teistelegi. «Lastekodulapsed üldiselt kodu ei mängi,» märgib juhataja Tiiu Reek. «Nende jaoks on kodu rühm ja kaks kasvatajat.» Nüüd mängivad Käopesa lapsed Manni eestvedamisel uusi rolle.

Lisaks Mannile saavad omale varsti uued vanemad ka kaks väikest õde, nelja- ja viieaastased Karina ja Maarja. Neist kuulis rahvusvahelise lapsendamiskeskuse abil üks ameeriklastest abielupaar, kes mõni aeg tagasi õdesid ka vaatamas käis.

Kuigi tüdrukud on väga raske diagnoosiga, teatasid ameeriklased hiljuti, et on oma otsuses kindlad. Arstist naine ja velskrist mees usuvad, et kõik läheb hästi. Tõenäoliselt lähebki.

Lastekodu püüab silma peal hoida ka sellel, kuidas lapsendatud kasvandikul edasi läheb. Välismaised pered annavad tagasisidet ülimalt hea meelega, saates fotosid, kirju ja raporteid. Vahel tulevad nad mõne aasta möödudes kogu perega lastekodusse külla, vanu sõpru vaatama. Eesti pered tahavad aga kõik vanad sidemed järsult puruks rebida, et miski lapsele endist elu ei meenutaks.

Üldpilt kodudesse läinud laste elust on juhatajal siiski olemas, ja see on hea. «Ühtegi negatiivset kogemust ei ole olnud,» ütleb Reek. «Õnneks pole mitte kunagi pidanud kahetsema.»

Lootus endale uued vanemad leida on aga vaid väga vähestel Käopesa lastel. Esiteks seetõttu, et vaid üksikud neist on füüsiliselt ja vaimselt täiesti terved, paljud on aga väga raskelt haiged. Teiseks põhjuseks on asjaolu, et vanematelt on kohus enamasti ära võtnud kasvatusõiguse, kuid mitte vanemlikke õigusi.

Sel puhul saab lapsendada vaid erandjuhul, kui bioloogiline ema on andnud oma nõusoleku. Nii-öelda «vabu» lapsi, keda seaduse järgi on üldse võimalik lapsendada, on näiteks Käopesas peale Manni, Karina ja Maarja veel vaid kolm.

Haigetele lastele nõustuvad kodu ja armastust pakkuma vaid välismaalased, nendib Tartu maavalitsuse lastekaitse peaspetsialist Tiina Kivirüüt. «Mulle ei tule meelde ühtegi juhtumit, kus mõni erivajadusega laps oleks Eestisse lapsendatud,» märgib tosin aastat seda tööd teinud naine.

Vanus seab piirid

Tema töölaua kõrval olev riiul on täis fotosid naerul näoga lastest, kes on naise abil endale uue perekonna leidnud. Teismelisi nõustuvad lapsendama vaid ameeriklased, kuid ka siin seab vanus piirid.

«Ei tule ette, et mõni üle 13-aastane oleks üldse lapsendatud,» nendib Kivirüüt. Kergesti leiavad kodu vaid kõige pisemad hüljatud. «Kuni kolmeaastane terve laps leiab kiiresti kodu,» kinnitab Kivirüüt. «Alates koolieast aga juba enam naljalt ei leia, ka mitte terve laps.»

Paar järgmist nädalat tulevad Käopesas ärevad, valmistatakse ette Manni lahkumist uude perre. «Loomulikult on see meile rõõmupidu, kui mõni laps lapsendatakse,» ütleb juhataja. «Vahel on aga mõnel töötajal tekkinud lapsega väga lähedane side, siis on ka pisaraid ja suurt kurbust, kui laps lahkub.»

Kuidas suhtuvad sõbra ja mängukaaslase ootamatult leitud õnne aga lastekodusse jäävad lapsed? «Kui keegi läheb koju, siis kohalejääjad on sageli väga häiritud, et «miks mind ei taheta»,» nendib Kivirüüt.

4. Kuldsalmi õppimine

Slaid nr 3, 4

“Kas naine unustab oma lapsukese ega halasta oma ihuvilja peale? Ja kui nad ka unustaksid, ei unusta mina sind mitte.” (Jesaja 49:15)

Antud kirjakohta iga sõna on kirjutatud/trükitud eraldi paberilehtedele. Lapsed püüavad ühiselt sellest moodustada lause, ehk kirjakohta. Seejärel arutletakse ja korratakse.

5. Arutus paarilisega

Lapsed moodustavad paarid ja saavad kahe peale tabeli, kuhu nad paigutavad ühte tulpa asjad, millega nad on rahul ja teise asjad, mida nad ei armasta.

Mille eest te olete tänulikud (eeldades, et nad vastavad, et heade asjade ja selle tulpa eest)?

Saame rääkida, et kõik tuleb kasuks neile, kes Jumalat armastavad. Isegi ebameeldivate ja esmapilgul halbade asjade eest saame tänulikud olla.

6. Laul: Õnnelikud lapsed

(sõnad: Lapsed.pps; viis: Vaimulikud laulud; mõelda ise jooksvalt salme juurde koos lastega).

7. Piiblilugu

Slaid nr 5 (video youtubest:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=HZGRubkzUHW)

Täna räägin teile ühe tähendamissõna. Kas sa mäletad, mis on tähendamissõna? See on lugu, mille Jeesus rääkis oma õpilastele õpetliku õppetunnina. See lugu on väga lihtne, et see püsiks meeles ja samas sellel on sügav ja õpetuslik sisu meie õpetamiseks.

Tänane tähendamissõna räägib kadunud lambast. Jeesus alustas selle loo rääkimisega meestele, keda kutsutakse maksukogujateks ja variserideks. Need mehed arvasid, et nemad on kõige tähtsamad kuid samas nad ei käitunud väga kenasti. Nad sosistasid ja rääkisid kuulujutte Jeesusest, kuidas ta ei tohiks süüa ja juua koos patustega.

See on naljakas, kuna tegelikult nad oleks pidanud ütlema, et me kõik oleme patused, kuna eksime ja teeme asju valesti nii nagu ei tohiks. Maksukogujad ja variserid arvasid, et nad on paremad kui teised.

Tegelikult nad ei arvanud, et peavad kahetsema ja paluma andeks kui olid eksinud või midagi valesti teinud.

Kas sa oled kunagi tundnud ennast väga halvasti, kuna oled midagi halba teinud? Võibolla oled sa oma õde või venda löönud ja hiljem soovid, et seda poleks juhtunud. Kui sa tõesti tunnend ennast halvasti, kuna oled midagi valesti teinud ja palud andeks inimeselt, kelle suhtes sa eksisid, siis just see ongi kahetsemine.

Nii nagu me tunneme oma perede keskel, kui oleme eksinud, tunneme halvasti ka Jumala suhtes. Ja Jumal ootab, et me ka Temalt paluksime andeks oma eksimused. Variserid ja maksukogujad ei arvanud, et nad peaksid kellelki midagi andeks paluma, kuna pidasid end kõige tähtsamaks.

Loomulikult Jeesus teadis, mida nad mõtlesid, nii ta siis rääkiski selle tähendamissõna.

Slaid nr 6, 7 (Tähendamissõna jutustamine Mt 18:12-14 põhjal)

Oletame, et kellelgi meist oleks sada lammast ja ta kaotab ühe nendest. Kas ta peaks jätkama need 99 lammast ja minema otsima seda ühte niikaua kui ta tema leiab? Ja kui ta siis oma armsa kadunud lambakese leidis siis ta kannab kogu tee oma süles teda koju. Siis ta helistab ja kutsub kokku kõik oma sõbrad ja naabrid, et pidutseda koos, kuna leidis oma kaduma läinud lambakese.

See Jeesuse räägitud tähendamissõna ütleb meile, et nii nagu ühe kaduma läinud lambakese tõttu korraldati suur pidu, on ka taevas suur pidu iga patuse pärast, kes parandab meelt, samas kui 99 inimest arvavad jätkuvalt, et nad on täiuslikud ja ei vaja kahetsemist.

Kujuta ette, kui sa ütled Jumalale, et sul on väga kahju, siis on kohe suur pidu taevas, kuna sa oled midagi olulist teinud. Jumal ootab igaühelt meilt siirust ja südamest tulevaid siiraid vabandusi, samas kui meil on võimalus käituda edasi nii nagu midagi poleks juhtunud ja meil tunne, et meie küll ei pea kellelki andeks paluma.

8. Laul kuulamiseks: Killuke maailmast (Crux)

Slaid nr 8 (video youtubest: http://www.youtube.com/watch?v=jr_NBNAI1xc)

9. Kodune ülesanne

Kus asub minu lähim asenduskodu?

Mis on asenduskodu?

Kuigi asenduskodu teenust on lastekodu nime all osutatud aastaid, kasutati seaduses teist sõnastust, mis polnud tegelikult piisavalt täpne, kuna selle all võis mõista ka lapse ajutist varjupaigas viibimist.

Asenduskodu eesmärk on rahuldada lapse põhivajadusi, luua talle turvaline ja arenguks soodne elukeskkond ning valmistada laps ette võimetekohaseks toimetulekuks täiskasvanuna. Siit leiad Eestis olevate asenduskodude nimistu:

http://www.lions.ee/bw_client_files/lions/public/img/File/2009_10/Igalekodu/Asenduskodude_nimekiri.pdf

10. Laste joonistusvõistlus: „Mina hoolin...” 2012

Võistluse eesmärk

Tutvustada lastele tänapäeva ühiskonna valupunkte. Laps mõistab end osakesena sellest samast ühiskonnast ning leiab õpetaja abiga erinevaid võimalusi hoolimiseks. Joonistus peaks edasi andma lapse ettekujutuse sellest, kuidas ja kellest tema hoolib.

Juhend

Kõigil lastel ja noortel on võimalus oma mõtted/tunded paberile panna. Kogudus võiks eelnevalt teha reklaami, millel seisab heategevuslik sõnum: Mina hoolin!

Võistlustööd tuleks peale näitust üheskoos sümboolse hinnaga maha müüa, seega saab võistluse eesmärk olema praktiline tegu: meie hoolime.

Koguduse võiks leida projekti, asenduskodu, perekonna, keda saadud tulust toetada (Näiteks: sõidame antud tulust tulnud summaga külla lastekodusse).

Võistluse tingimused

Töö formaat ja tehnika on vaba. Töö tagaküljel peab olema loetavalt kirjutatud lapse nimi, vanus ja idee/mõtted.

11. Laul: On kogu maailm Tema käes

(sõnad: Maailm.pps; fonogramm: Maailm.mp3)

12. Meisterdamine

Mosaiik kaart sõbrale, sugulasele, naabrile, keda pole ammu näinud.

Iga laps saab pildi, foto või kaardikese.

Pilt lõigatakse ribadeks ja liimitakse kaardile väikeste vahedega.

Hiljem võib kaunistada klepsudega (3-D klepsud). Eesmärk on saata sõbrale, ristivanemale, vanale sugulasele üllatuskiri, kus on armas soov, südamest tulev palve. Me hoolime sinust!

13. Mäng: Mäluproov

Kandikule valmis panna ~25 väikest eset (lusikas, teip, sent, huulepulk, kartul jne). Rätikuga kinni katta.

Igale mängijale anda paber ja pliats. Kandik tuua mängijate keskele. Rätik ära võtta 30 sekundiks. Selle aja jooksul keegi kirjutada ei tohi, küll aga peavad nad meelde jätma, mis asjad kandikul on.

Kui 30 sekundit on möödas, tuleb kandik jälle kinni katta ja mängijad hakkavad kirjutama, mis esemed kandikul olid. Võidab see, kes kõige rohkem asju kirja pani.

Versioon 2 väiksematele. Lapsed liiguvad kaootiliselt ruumis muusika saatel. Muusika seiskudes kõik kükitavad ja sulevad silmad, piiluda ei tohi. Seejärel katab õpetaja kellegi lastest tekiga. Teised tõusevad ja peavad arvama, kes on kadunud.

14. Lõpupalve

Iga laps saab joonistada, lõigata/kleepida oma tänud ja eestpalved suurele paberile.

Palve:

Jumal! Aitäh, et võin olla Sinu pere armastatud laps! Ole eriliselt ligi kõigile, kes tunnevad, et nad pole kellelegi tähtsad.

Õnnista kõiki kodusid ja perekondi, et pereliikmed märkaksid ja armastaksid üksteist.

Aitäh lastekodude eest. Ole kõigi orbude ja maha jäetutega. Luba neilgi kogeda Sinu armastust.